

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

z dnia 9 października 1954 r.

w sprawie należytego zagospodarowania zbędnych urządzeń przemysłowych.

Na podstawie § 1 uchwały nr 646 Rady Ministrów z dnia 5 kwietnia 1951 r. w sprawie należytego zagospodarowania nie wykorzystanych środków produkcji urzędów oraz państwowych instytucji i jednostek gospodarczych (Monitor Polski Nr A-82, poz. 1134) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Użyte w zarządzeniu wyrażenie „urządzenie” oznacza urządzenie techniczne, maszynę, aparat lub przyrząd, mające cechy trwałego środka pracy i mogące stanowić wyodrębnioną pozycję inwentarza, z wyjątkiem obrabiarek do metali i drewna, maszyn, urządzeń i sprzętu mechanicznego do robót ziemnych, budowlanych i montażowych, maszyn, ciągników i narzędzi rolniczych oraz silników spalinowych do napędu maszyn rolniczych, taboru pływającego morskiego, taboru kolejowego, samochodów, przyczep i naczep, samolotów, maszyn statystycznych, maszyn do księgowania, adresowania, pisania i liczenia oraz kas rejestrujących i księgujących.

2. Użyte w zarządzeniu wyrażenie „posiadacz” oznacza państwową jednostkę organizacyjną, w której zarządzie lub użytkowaniu albo zabezpieczeniu znajduje się urządzenie.

3. Użyte w zarządzeniu wyrażenie „jednostka nadrzędna” oznacza jednostkę organizacyjną, która koordynuje, nadzoruje lub kontroluje bezpośrednio działalność posiadacza.

4. Użyte w zarządzeniu wyrażenie „departament” oznacza departament głównego mechanika lub inny departament albo centralny zarząd, który kieruje gospodarką urządzeniami w ramach ministerstwa, któremu podlega posiadacz.

§ 2. 1. Posiadacze w ciągu 45 dni od wejścia w życie zarządzenia obowiązani są:

- 1) sprawdzić przydatność wszystkich posiadanych urządzeń dla wykonania ich zadań planowych i ustalić, które urządzenia są zbędne dla zakładu posiadacza;
- 2) sporządzić w 3 egzemplarzach dla każdego zbędnego urządzenia certyfikat zbędnego urządzenia, zwany dalej w skróceniu „certyfikatem”, według wzoru podanego w załączniku nr 1 do zarządzenia, wypełniając wszystkie rubryki pierwszej strony;
- 3) zbadać komisyjnie każde zbędne urządzenie, ustalić jego stan techniczny i zakwalifikować według zasad podanych w instrukcji stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 4) przesłać do jednostki nadrzędnej po dwa egzemplarze certyfikatów z orzeczeniami komisji kwalifikacyjnej.

2. Czynności wymienione w ust. 1 posiadacze obowiązani są przeprowadzać systematycznie co 6 miesięcy.

§ 3. i. Za zbędne należy uważać urządzenia:

- 1) których gospodarcze wykorzystanie nie jest przewidziane przez posiadacza wskutek tego, że plan jego produkcji na rok bieżący i następny nie wymaga włączenia urządzenia do procesu produkcyjnego;
- 2) których niewykorzystanie do celów produkcyjnych uzasadniają inne ważne przyczyny.

2. Urządzenie nie może być uznane za zbędne, jeżeli przyczyny niewykorzystania mają charakter przejściowy, a w szczególności jeżeli istnieje możliwość włączenia do procesu produkcyjnego po jego wyremontowaniu lub uzupełnieniu brakujących części albo po skompletowaniu zespołu urządzeń, w którym urządzenie znajduje zastosowanie u posiadacza, jak również gdy urządzenie specjalnego typu jest przeznaczane do późniejszego włączenia do cyklu produkcyjnego w myśl planu wieloletniego.

§ 4. 1. Zakwalifikowanie zbędnego urządzenia polega na zaliczeniu go do jednej z następujących kategorii:

- 1) kategorii A — urządzenia nadającego się do użytku bezpośrednio albo po przeprowadzeniu bieżącego lub średniego remontu, tj. gdy wskaźnik braków urządzenia nie przekracza 30%;
- 2) kategorii B — urządzenia nadającego się do użytku po przeprowadzeniu kapitalnego remontu lub po przeróbce, tj. gdy wskaźnik braków urządzenia mieści się w granicach 30 do 70%;
- 3) kategorii C — urządzenia kwalifikującego się na złom ze względu na zbyt duży koszt remontu lub przeróbki tj. gdy wskaźnik braków urządzenia przekracza 70% lub w przypadkach, o których mowa w § 5 załącznika nr 2 do zarządzenia, gdy przekracza 60%.

2. Zasady ustalania wskaźników braków oraz kwalifikowania zbędnych urządzeń do powyższych kategorii podaje instrukcja stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 5. Jednostka nadrzędna w ciągu 30 dni od otrzymania certyfikatów (§ 2 ust. 1 pkt 4) obowiązana jest:

- 1) skontrolować, czy wymienione w certyfikatach urządzenia są zbędne z punktu widzenia planowych potrzeb posiadacza, oraz sprawdzić na podstawie wykazu parku maszynowego posiadacza, czy wszystkie zbędne urządzenia zostały wymienione na certyfikatach i komisyjnie zbadane;
- 2) sprawdzić kwalifikację urządzeń do poszczególnych kategorii, zatwierdzić lub zmienić kwalifikację urządzeń do kategorii A i B oraz do kategorii C — urządzeń o wskaźniku braków przekraczającym 70%, jak również powziąć decyzje co do ewentualnego uzupełnienia danych w certyfikatach lub co do dodatkowego zbadania i zakwalifikowania urządzeń przez rzeczoznawcę (ów);
- 3) ustalić możliwość wykorzystania urządzeń zakwalifikowanych do kategorii A i B przez inne zakłady pracy podporządkowane jednostce nadrzędnej oraz wydać decyzje co do przekazania urządzeń;
- 4) zawiadomić posiadaczy o zatwierdzeniu kwalifikacji oraz o decyzjach co do przekazania urządzeń innym

zakładom pracy podporządkowanym jednostce nadrzędnej posiadacza;

- 5) przesłać posiadaczom po jednym egzemplarzu certyfikatów urządzeń zakwalifikowanych do kategorii C, przy wskaźniku braków przekraczającym 70%, oraz polecić im zaofiarowanie tych urządzeń do skupu terenowo właściwym zbiorcom złomu Centralnego Zarządu Gospodarki Złomem (CZGZ) lub przedsiębiorstwu uprawnionemu do zbiórki złomu;
- 6) przesłać do zainteresowanych jednostek oświadczenia o decyzji co do przekazania im urządzeń wraz z certyfikatami i wezwać te jednostki do formalnego przejęcia urządzeń od posiadaczy;
- 7) przesłać do departamentu:
 - a) odpisy zawiadomień o decyzji co do przekazania urządzeń — do wiadomości,
 - b) po dwa egzemplarze certyfikatów urządzeń kategorii A i B nie znajdujących zastosowania w zakładach pracy nadzorowanych przez jednostkę nadrzędną, stawiając tym samym te urządzenia do dyspozycji departamentu,
 - c) po jednym egzemplarzu certyfikatów urządzeń wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia i oznaczonych gwiazdką oraz innych urządzeń nie wymienionych w tym wykazie a zakwalifikowanych do kategorii C przy wskaźniku braków nie przekraczającym 70% w celu zatwierdzenia kwalifikacji;
- 8) przesłać do Centralnego Zarządu Gospodarki Maszynami (CZGM) po jednym egzemplarzu certyfikatów urządzeń wymienionych w załączniku nr 4, lecz nie oznaczonych gwiazdką a zakwalifikowanych do kategorii C przy wskaźniku braków nie przekraczającym 70% — w celu zatwierdzenia kwalifikacji przez Główną Komisję Kwalifikacyjną działającą przy CZGM (dawniej CBOM) w myśl zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 1 października 1951 r. w sprawie należytego zagospodarowania zbędnych obrabiarek do metali i drewna (Monitor Polski Nr A-89, poz. 1225).

§ 6. 1. Wykonanie czynności wymienionych w § 5 pkt 1 — 3 jednostka nadrzędna z uzasadnionych powodów może zlecić komisji kwalifikacyjnej nadrzędnej.

2. Skład komisji kwalifikacyjnej zakładowej oraz komisji nadrzędnej i resortowej, sposób ich powoływania oraz tryb i zasady ich działania podaje instrukcja stanowiąca załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 7. Departament w ciągu 45 dni po otrzymaniu dokumentów, o których mowa w § 5 pkt 7, obowiązany jest:

- 1) zatwierdzić lub zmienić kwalifikację do kategorii C urządzeń, o których mowa w § 5 pkt 7 lit. c), wpisać decyzje na certyfikatach i przesłać do jednostek nadrzędnych posiadaczy zawiadomienia o decyzjach wraz z certyfikatami urządzeń zakwalifikowanych ostatecznie do kategorii C;
- 2) ustalić możliwość wykorzystania urządzeń kategorii A i B zgłoszonych do dyspozycji departamentu i powziąć decyzje co do ich przekazania zakładom pracy nadzorowanym przez ministerstwo, kierując się potrzebami tych zakładów w oparciu o aktualne plany gospodarcze;

- 3) przesłać do zainteresowanych jednostek organizacyjnych zawiadomienia o decyzji przekazania załączając po 1 egzemplarzu certyfikatów oraz zobowiązać je do przekazania lub przejęcia przydzielonych urządzeń;
- 4) zgłosić do dyspozycji CZGM wymienione w załączniku nr 4 zbędne urządzenia kategorii A i B, nie znajdujące zastosowania w zakładach pracy nadzorowanych przez ministerstwo, przesyłając certyfikaty dotyczące tych urządzeń w celu znalezienia odbiorców i przydzielenia tych urządzeń jednostkom gospodarki społecznej;
- 5) zgłosić w powyższym celu zbędne w resorcie urządzenia kategorii A i B wymienione w załączniku nr 5 do dyspozycji jednostek organizacyjnych wymienionych w tym załączniku, urządzenia zaś pozostałe — do ministerstw, które według opinii departamentu mogłyby urządzenia te zagospodarować w nadzorowanych przez nie zakładach pracy; zbędne urządzenia do produkcji chemicznej należy zgłaszać przede wszystkim do dyspozycji Ministerstwa Przemysłu Drobniego i Rzemiosła (Centralny Zarząd Zaopatrzenia).

§ 8. Wykonanie czynności, o których mowa w § 7 pkt 1 i 2, departament z uzasadnionych powodów może zlecić resortowej komisji kwalifikacyjnej.

§ 9. 1. W przypadku niezalezienia w ciągu 18 miesięcy odbiorców urządzeń zbędnych kategorii A i B decyzje co do dalszego przechowania lub zaliczenia tych urządzeń do kategorii C podejmuja:

1) Główna Komisja Kwalifikacyjna przy CZGM — w zakresie urządzeń zgłoszonych przez departamenty do dyspozycji CZGM;

2) departament — w zakresie urządzeń pozostających w jego dyspozycji.

2. Przed powzięciem decyzji departament może zasięgnąć opinii resortowej komisji kwalifikacyjnej.

3. Decyzje, o których mowa w ust. 1, należy podać do wiadomości i wykonania posiadaczom za pośrednictwem ich jednostek nadrzędnych.

§ 10. Posiadacz po otrzymaniu zawiadomienia o zatwierdzeniu kwalifikacji urządzeń obowiązany jest:

1) w terminie 14 dni urządzenia kategorii A i B zabezpieczyć, wydzielić je w sposób widoczny od innych eksploatowanych urządzeń i wyznaczyć osobę odpowiedzialną za stan urządzeń do chwili ich przejęcia przez jednostki, którym urządzenia lub ich części zostały przydzielone;

2) w terminie 14 dni zbędne urządzenia wyodrębnić w księgowości analitycznej środków trwałych w grupie „środki trwałe nieczynne”; urządzenia te nie podlegają umorzeniu;

3) w terminie 30 dni wymontować z urządzeń kategorii C części użyteczne i sporządzić protokół rozbiórki urządzenia według wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do zarządzenia;

4) części użyteczne uzyskane z rozbiórki urządzenia należy wpisać na przychód magazynu w cenie równej dwukrotnej cenie złomu danego rodzaju;

5) w terminie 30 dni zaofiarować do skupu terenowo właściwej zbiornicy złomu CZGZ urządzenia kategorii C.

§ 11. 1. Użyteczność części wymontowanych z urządzeń kategorii C należy rozpatrywać pod względem ich przydatności:

1) jako części zamienne lub jako materiał;

2) dla posiadacza lub dla innych zakładów pracy.

2. Do zakwalifikowania części jako użyteczne można powołać komisję zakładową.

3. Części użyteczne, zbędne dla posiadacza, należy spisać i opisać na wykazie oraz wykaz ten przesłać w 3 egzemplarzach do jednostki nadrzędnej.

4. Jednostka nadrzędna obowiązana jest ustalić możliwość wykorzystania zbędnych części użytecznych przez inne podporządkowane jej zakłady pracy oraz dokonać przydziałów, a części nie przydzielone zgłosić do dyspozycji departamentu.

5. Departament obowiązany jest ustalić możliwość wykorzystania zgłoszonych mu do dyspozycji części użytecznych przez zakłady pracy podporządkowane danemu ministerstwu oraz dokonać przydziałów i zawiadomić o tym jednostki nadrzędne posiadaczy.

6. Części użyteczne nie znajdujące zastosowania w zakładach pracy danego resortu departament obowiązany jest zgłosić do dyspozycji Ministerstwu Przemysłu Drobniego i Rzemiosła.

7. Części użyteczne, które w ciągu 18 miesięcy nie znalazły zastosowania, należy zakwalifikować jako złom i postąpić z nimi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

8. Części użyteczne posiadacze odstępują innym zakładom pracy po dwukrotnej cenie złomu danego rodzaju.

§ 12. Zbiornice złomu CZGZ i przedsiębiorstwa uprawnione do zbiórki złomu obowiązane są przed upływem jednego miesiąca od dnia zaofiarowania im złomu do skupu wskazać posiadaczowi adres wysyłki złomu.

§ 13. 1. Zabronione jest użytkowanie lub dekompletowanie urządzeń zbędnych, zakwalifikowanych do kategorii A i B, oraz części użytecznych zbędnych u posiadacza, jak również zabronione jest przekazywanie ich innym jednostkom bez zgody jednostek organizacyjnych, którym urządzenia zostały zgłoszone do dyspozycji.

2. Koszty zabezpieczenia i konserwowania urządzeń należy pokrywać ze środków obrotowych lub z budżetu posiadacza.

3. Koszty demontażu, opakowania i transportu przejmowanych urządzeń obciążają stronę przejmującą.

4. W przypadku decyzji przesłania urządzeń przed ich przydzieleniem innym jednostkom do zakładu remontowego posiadacz powinien kosztami transportu obciążyć powyższy zakład, który koszty te zaliczy następnymi odbiorcy wyremontowanego urządzenia wraz z kosztami remontu.

5. Przekazywania i przejmowania zbędnych urządzeń należy dokonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami w ciągu 30 dni od otrzymania zawiadomienia o przydziale.

6. W przypadku nieodebrania przydzielonych urządzeń lub ich części po upływie 2 miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia o decyzji przekazania i przejęcia jednostka nadrzędna posiadacza powinna wezwać do niezwłocznego przejęcia urządzenia jednostkę, która otrzymała przydział, i przesłać kopię wezwania do władzy naczelnej tej jednostki.

§ 14. 1. Spółki prawa handlowego, w których Skarb Państwa lub przedsiębiorstwa państwowe posiadają udział przekraczający 50% kapitału zakładowego, obowiązane są stosować odpowiednio przepisy niniejszego zarządzenia do obiektów stanowiących ich własność bądź znajdujących się w ich zarządzie lub użytkowaniu.

2. Przejmowanie do użytkowania zbędnych urządzeń z przedsiębiorstw znajdujących się pod zarządem państwowym może nastąpić w drodze umownej.

§ 15. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego: E. Szyr

Załączniki do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 9 października 1954 r. (poz. 1272).

(Strona 1)

Załącznik nr 1.

Wypełnia posiadacz — uzupełnia komisja kwalifikacyjna

CERTYFIKAT ZBĘDNEGO URZĄDZENIA		Nr kolejny
Urządzenie w posiadaniu (zabezpieczeniu):	Miejsce składowania:	
Nazwa urządzenia:	Nr inwentarzowy:	
Wytwórca:	Nr fabryczny:	
Typ:	Ciężar kg:	Rok budowy:
Wielkości charakterystyczne:	Wyposażenie w urządzenia specjalne:	
	Napęd:	
Wykaz zasadniczych części brakujących i uszkodzonych: 1) części brakujące: 2) części uszkodzone: 3) części nadmiernie zużyte:		
Posiadacz zakwalifikował urządzenie wstępnie do kategorii		
Uzasadnienie zbędności urządzenia:		
Zgłasza się wyżej wymienione urządzenie jako zbędne dla naszej jednostki.		
. . . . dnia 195 . . . r.		
pieczęć		(podpis dyrektora (kierownika) posiadacza)

(Strona 2)

Fotografia lub szkic urządzenia i zasadnicze wymiary robocze i gabarytowe;			
Obliczenie wskaźnika braków: Wartość takiego samego lub podobnego urządzenia w stanie nowym W. m = zł Przybliżony koszt remontu lub przeróbki R = zł Wskaźnik braków $b = \frac{R}{W. m} \cdot 100 = \dots\dots\dots\%$			
Orzeczenie komisji kwalifikacyjnej.			
Na podstawie oględzin urządzenia, stwierdzonego zdekompletowania i zniszczenia komisja zakwalifikowała urządzenie do kategorii			
Uzasadnienie orzeczenia komisji kwalifikacyjnej zakładowej:			
Komisja kwalifikacyjna zakładowa.			
nazwisko i imię	stanowisko służbowe	jednostka organizacyjna	podpisy
1. Przew.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
Orzeczenie jednostki nadrzędnej.			
..... dnia 195...r.			
pieczęć		(podpis)	
Komisja kwalifikacyjna nadrzędna (resortowa).			
nazwisko i imię	stanowisko służbowe	jednostka organizacyjna	podpisy
1. Przew.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
Decyzja departamentu.			
..... dnia 195...r.			
pieczęć		(podpis)	
Załączniki:			

Wypełnia komisja kwalifikacyjna

Załącznik nr 2.

INSTRUKCJA W SPRAWIE ZASAD KWALIFIKOWANIA URZĄDZEŃ PRZEMYSŁOWYCH

§ 1. 1. Zakwalifikowanie urządzenia do jednej z kategorii: A, B lub C zależy od wskaźnika braków tego urządzenia.

2. Wskaźnik braków urządzenia jest to stosunek procentowy skalkulowanego wstępnego kosztu remontu lub przeróbki urządzenia do bieżącej wartości takiego samego lub podobnego urządzenia w stanie nowym.

3. Wskaźnik braków urządzenia oblicza się według wzoru:

$$b\% = \frac{R}{W \cdot m} \cdot 100$$

gdzie R jest wstępnie skalkulowanym kosztem remontu lub przeróbki urządzenia, W—wartością takiej samej lub podobnej maszyny w stanie nowym, m—współczynnikiem wieku urządzenia.

§ 2. 1. Wartość urządzenia w stanie nowym należy ustalić:

- 1) wartość urządzenia typowego produkowanego seryjnie — posługując się aktualnymi cennikami urządzeń danego lub podobnego typu;
- 2) wartość urządzenia nietypowego o konstrukcji indywidualnej — w drodze określenia ciężaru urządzenia i bieżącej przeciętnej ceny zakupu tonny takiego samego lub podobnego urządzenia.

2. Koszt remontu lub przeróbki urządzenia należy skalkulować wstępnie jako sumę kosztów wszystkich materiałów, robocizny, kosztów warsztatowych i ogólnych, związanych z doprowadzeniem do stanu użytkowego części zużytych i uszkodzonych, dorobieniem części brakujących i zniszczonych, oraz ewentualnych kosztów pracy konstruktorskiej.

3. Współczynnik wieku urządzenia należy stosować jak następuje:

m = 0,6 do urządzeń wybudowanych przed rokiem 1925,

m = 0,8 do urządzeń wybudowanych w okresie od 1925 do 1939 r.,

m = 1,0 do urządzeń wybudowanych po 1939 r.

§ 3. W przypadku gdy ustalenie wskaźnika braków w sposób podany w § 1 ust. 3 nie jest możliwe wskutek trudności ustalenia wartości urządzenia w stanie nowym lub kosztu remontu w myśl § 2, należy ustalić wskaźnik braków w sposób następujący:

- 1) należy porównać stan rzeczywisty kwalifikowanego urządzenia z takim jego stanem, w którym byłby wymagany remont kapitalny wskutek zużycia w warunkach normalnej pracy, tj. gdy urządzenie nie wykazywałoby znaczniejszych uszkodzeń, jak złamanie

ważnych części, przeżarcie rdzą, uszkodzenie wskutek pożaru lub braku części zasadniczych;

- 2) należy ocenić fachowo, ile razy zakres i tym samym koszt potrzebnego remontu urządzenia jest większy od zakresu i kosztu remontu kapitalnego, o którym mowa w pkt 1;
- 3) należy obliczyć wskaźnik braków według wzoru:

$$b\% = \frac{n}{3m} \cdot 100$$

gdzie n jest stosunkiem kosztu przewidywanego remontu do kosztu remontu kapitalnego, o którym mowa w pkt 1, m — współczynnikiem wieku urządzenia, o którym mowa w § 2 ust. 3.

§ 4. 1. Przy wskaźniku braków mniejszym od 30% należy urządzenie zakwalifikować do kategorii A, jeżeli inne względy nie nakazują zakwalifikowania do kategorii C.

2. Przy wskaźniku braków wynoszącym od 30% do 70% należy urządzenie zakwalifikować do kategorii B, jeżeli inne względy nie nakazują zakwalifikowania do kategorii C.

3. Przy wskaźniku braków wynoszącym więcej niż 70% należy urządzenie zakwalifikować do kategorii C, jeżeli względy gospodarcze nie nakazują zakwalifikowania do kategorii B w celu przywrócenia urządzeniu zdolności produkcyjnej w związku z trudnościami nabycia tego rodzaju urządzenia.

§ 5. 1. Do kategorii C można zakwalifikować urządzenie także przy wskaźniku braków mniejszym niż 70%, jeżeli:

- 1) oddanie urządzenia do eksploatacji byłoby niecelowe z uwagi na zbyt małą wydajność lub zbyt duże koszty eksploatacyjne;
- 2) urządzenia danego typu, choćby w stanie dobrym, nie znajdują już obecnie zastosowania w produkcji;
- 3) dorobienie brakujących i zniszczonych części wymagałoby pracy konstruktorskiej stanowiącej więcej niż 20% pracy potrzebnej do sporządzenia rysunków wykonawczych całego urządzenia, o ile względy gospodarcze nie nakazują przywrócenia urządzeniu zdolności produkcyjnej mimo wysokich kosztów jego naprawy lub odbudowy.

2. Przypadek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczy w szczególności urządzeń typowych, łatwych do nabycia i nie mających dużej wartości gospodarczej. Urządzenia takie mogą być zakwalifikowane do kategorii C przy wskaźniku braków wynoszącym 60%.

§ 6. Orzeczenie komisji kwalifikacyjnej o zaliczeniu urządzenia do kategorii C przy wskaźniku nie przekraczającym 70% wymaga zatwierdzenia przez departament lub odpowiednio przez Główną Komisję Kwalifikacyjną przy Centralnym Zarządzie Gospodarki Maszynami

Załącznik nr 3.

INSTRUKCJA W SPRAWIE POWOŁYWANIA I ZAKRESU DZIAŁANIA KOMISJI KWALIFIKACYJNYCH ORAZ ZASAD WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW TYCH KOMISJI I RZECZOZNAWCÓW

§ 1. Kwalifikacji zbędnych urządzeń u posiadacza dokonuje komisja kwalifikacyjna zakładowa, zwana dalej „komisją zakładową”.

§ 2. 1. Komisję zakładową powołuje dyrektor lub kierownik posiadacza.

2. W skład komisji zakładowej wchodzi:

- 1) jako przewodniczący — dyrektor (kierownik) posiadacza albo upoważniony przez niego pracownik o wysokich kwalifikacjach technicznych (np. główny inżynier);
- 2) jako członkowie:
 - a) delegat jednostki nadrzędnej,
 - b) główny mechanik posiadacza lub przedstawiciel komórki konserwacyjno-remontowej posiadacza,
 - c) przedstawiciel komórki inwestycyjnej posiadacza,
 - d) przedstawiciel czynnika społecznego (rady zakładowej albo rady miejscowej związku zawodowego albo miejscowej organizacji partyjnej),
 - e) przedstawiciel wydziału przemysłu właściwej rady narodowej (w zakładzie przemysłu terenowego).

§ 3. 1. W przypadku gdy kwalifikowane mają być urządzenia objęte gospodarką Centralnego Zarządu Gospodarki Maszynami (CZGM), posiadacz obowiązany jest zawiadomić CZGM o terminie zwołania komisji zakładowej najpóźniej na 10 dni przed tym terminem.

2. Urządzenia objęte gospodarką CZGM oraz niniejszą instrukcją są wymienione w wykazie stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 9 października 1954 r. (Monitor Polski Nr 101, poz. 1272).

§ 4. 1. CZGM może wyznaczyć osobę do udziału w pracach komisji zakładowej, która ma kwalifikować urządzenia objęte gospodarką CZGM.

2. CZGM na polecenie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (PKPG) powołuje komisje zakładowe do kwalifikowania urządzeń objętych gospodarką CZGM.

3. Skład komisji zakładowej powołanej przez CZGM, o ile nie jest określony przez PKPG, ustala CZGM. Komisja powołana przez CZGM powinna się składać co najmniej z 3 osób.

4. Komisja zakładowa, powołana przez CZGM, może zmienić orzeczenie komisji zakładowej powołanej przez dyrektora lub kierownika posiadacza.

§ 5. 1. Komisję kwalifikacyjną nadrzędną powołuje jednostka nadrzędna posiadacza.

2. W skład komisji nadrzędnej wchodzi:

- 1) jako przewodniczący — naczelny inżynier jednostki nadrzędnej lub upoważniony przez niego zastępca;
- 2) główny mechanik;
- 3) przedstawiciel działu produkcji;
- 4) przedstawiciel działu inwestycji;
- 5) przedstawiciel działu zaopatrzenia.

§ 6. 1. Komisję kwalifikacyjną resortową powołuje minister resortu, w skład którego wchodzi departament nadzorujący gospodarkę urządzeniami.

2. Skład komisji resortowej ustala minister na podstawie wniosku dyrektora departamentu.

§ 7. 1. Termin zwołania komisji należy najpóźniej na 10 dni przed jej zwołaniem podać do wiadomości członków komisji.

2. Uchwały komisji zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

3. Do ważności uchwał komisji konieczna jest obecność na zebraniu przewodniczącego lub jego zastępcy.

§ 8. 1. Zadaniem komisji zakładowej jest:

- 1) rozpoznanie urządzeń zbędnych u posiadacza i ustalenie danych potrzebnych do określenia ich charakterystyki technicznej oraz stanu zużycia, uszkodzenia i zdekompletowania, jak również ich wartości;
- 2) ustalenie wskaźnika braków każdego urządzenia według zasad podanych w osobnej instrukcji;
- 3) zakwalifikowanie każdego urządzenia do jednej z kategorii określonych w § 4 ust. 1 zarządzenia, o którym mowa w § 3 ust. 2;
- 4) wpisanie wyników i ustaleń, o których mowa w pkt 1—3, na trzech egzemplarzach certyfikatu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia wymienionego w pkt 3;
- 5) sporządzenie szkicu lub fotografii każdego urządzenia nietypowego i dołączenie do każdego egzemplarza certyfikatu;
- 6) sporządzenie ze swych czynności protokołu, zawierającego wykaz wszystkich zakwalifikowanych urządzeń.

2. W opisie charakterystyki technicznej na certyfikacie komisja zakładowa powinna podać główne wymiary urządzenia, pojemność, wydajność, rodzaj materiału i inne dane, jak na przykład w odniesieniu do:

- 1) kotłów ogrzewczych — rodzaj produkcji, powierzchnię ogrzewaną, ciśnienie;
- 2) pomp — rodzaj budowy i materiału, wydajność, wysokość tłoczenia w metrach słupa wody, obroty;
- 3) sprężarek — rodzaj produkcji, wydajność, ciśnienie i rodzaj chłodzenia;
- 4) chłodziń i deflegmatorów — powierzchnię chłodzoną i rodzaje materiałów urządzenia;
- 5) suszarek — wymiary komory, rodzaj ogrzewania, zakres temperatury i ciśnień;
- 6) autoklawów — pojemność, rodzaj ogrzewania lub chłodzenia, zakres ciśnień i rodzaj materiałów;
- 7) kalandrów — ilość walców, średnice i ich długość, rodzaj ogrzewania lub chłodzenia;
- 8) silników napędowych — dane z tabliczki znamionowej.

3. W razie braku na certyfikacie rubryk lub miejsca na podanie pełnej charakterystyki technicznej i opisu stanu urządzenia należy te dane wpisać na oddzielnym arkuszu i dołączyć go do certyfikatu.

§ 9. Zadaniem komisji nadrzędnej jest:

- 1) sprawdzenie orzeczeń komisji zakładowych, kwalifikujących zbędne urządzenia do poszczególnych kategorii, pod względem zgodności z zasadami kwalifikowania, podanymi w niniejszej instrukcji, oraz pod względem należytego uzasadnienia kwalifikacji;
- 2) zatwierdzenie nie budzących wątpliwości orzeczeń o zakwalifikowaniu urządzeń do poszczególnych kategorii;
- 3) zmiana kwalifikacji uznanych za niewłaściwe;
- 4) powzięcie uchwał co do ewentualnej konieczności uzupełnienia na certyfikatach charakterystyki technicznej i opisu stanu urządzeń oraz uzasadnienia kwalifikacji albo co do dodatkowego zbadania i zakwalifikowania urządzeń(nia) przez rzeczoznawcę(ów);
- 5) ustalenie, które certyfikaty wymagają zatwierdzenia kwalifikacji przez departament lub przez Główną Komisję Kwalifikacyjną przy Centralnym Zarządzie Gospodarki Maszynami;
- 6) rozpatrzenie potrzeb wszystkich zakładów pracy podporządkowanych jednostce nadrzędnej i ustalenie wniosków co do możliwości wykorzystania przez nie urządzeń zakwalifikowanych do kategorii A i B;
- 7) wpisanie uchwał i wniosków komisji na certyfikatach;
- 8) podpisanie rozpatrzonych certyfikatów oraz wysłanie ich wraz z załącznikami i wykazami zbiorczymi do jednostki nadrzędnej;
- 9) sporządzenie ze swych czynności protokołu, zawierającego wykaz wszystkich zbadanych certyfikatów.

§ 10. Zadaniem komisji resortowej jest:

- 1) sprawdzenie przesłanych jej do zatwierdzenia orzeczeń komisji zakładowych o zakwalifikowaniu urządzeń do kategorii C przy wskaźniku braków nie przekraczającym 70%;
- 2) zatwierdzenie orzeczeń nie budzących wątpliwości;
- 3) zmiana kwalifikacji uznanych za niewłaściwe;
- 4) powzięcie uchwał co do ewentualnej konieczności uzupełnienia na certyfikatach charakterystyki technicznej i opisu stanu urządzeń oraz uzasadnienia kwalifikacji albo co do dodatkowego zbadania i zakwalifikowania urządzeń(nia) przez rzeczoznawcę(ów);
- 5) rozpatrzenie możliwości wykorzystania urządzeń kategorii A i B zgłoszonych do dyspozycji departamentu oraz ustalenie wniosków co do przydziału urządzeń;
- 6) ustalenie wniosków co do postępowania z urządzeniami zgłoszonymi do dyspozycji departamentu, które w ciągu 18 miesięcy nie znalazły odbiorców;
- 7) wpisanie uchwał i wniosków komisji na certyfikatach i wysłanie ich do departamentu;
- 8) sporządzenie ze swych czynności protokołu, zawierającego wykaz wszystkich zbadanych certyfikatów.

§ 11. 1. Certyfikaty urządzeń zakwalifikowanych podpisują wszyscy członkowie komisji. Przewodniczący ma obowiązek czuwać nad prawidłowym i wyczerpującym

czynym wypełnieniem certyfikatów i zaopatrzyć wszystkie egzemplarze w pieczęć posiadacza.

2. Do każdego egzemplarza certyfikatu urządzenia zakwalifikowanego do kategorii C należy dołączyć egzemplarz wstępnej kalkulacji kosztów remontu lub przeróbki urządzenia.

§ 12. 1. W przypadku trudności w ustaleniu danych, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 1—3, przewodniczący komisji zakładowej powołuje jednego lub więcej rzeczoznawców.

2. Rzeczoznawca nie może być powołany z zakładu pracy posiadacza.

§ 13. 1. Rzeczoznawca(y) powinien(ni) sporządzić na piśmie opinię zawierającą krótkie uzasadnienie.

2. Opinię należy sporządzić w odniesieniu do każdego urządzenia na oddzielnym arkuszu w celu umożliwienia dołączenia jej do certyfikatu odnośnego urządzenia. Opinie kilku rzeczoznawców, odnoszące się do tego samego urządzenia, mogą być sporządzone łącznie na jednym arkuszu.

3. Opinię rzeczoznawcy(ów) należy dołączyć do każdego egzemplarza certyfikatu.

§ 14. 1. Rzeczoznawcy za swoje czynności otrzymują wynagrodzenie w wysokości zł 12 za każdą godzinę czynności wymienionych w § 8 ust. 1 pkt 1—3, wykonanych w miejscu, w którym znajdują się dane urządzenia.

2. Rzeczoznawcy, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej oraz jej członkowie otrzymują zwrot kosztów podróży i diety na zasadach określonych w przepisach o należnościach funkcjonariuszów państwowych w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym.

§ 15. 1. Za udział w pracach komisji zakładowej powołanej przez CZGM członkowie jej otrzymują wynagrodzenie, a mianowicie:

- 1) przewodniczący — w wysokości zł 18;
- 2) każdy członek komisji — w wysokości zł 12 od każdego zakwalifikowania urządzenia.

2. Jeżeli przedmiotem kwalifikowania u jednego posiadacza jest tylko jedno urządzenie, wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, ustala się za całość czynności komisji u jednego posiadacza w wysokości:

- 1) dla przewodniczącego — zł 36;
- 2) dla każdego członka komisji — zł 24.

§ 16. Za udział w posiedzeniach komisji nadrzędnej i komisji resortowej przewodniczący, członkowie i sekretarz otrzymują wynagrodzenie na zasadach obowiązujących dla komisji powołanych w urzędach.

§ 17. 1. Jednostka organizacyjna, do której zwrócono się o delegowanie pracowników do udziału w pracach komisji kwalifikacyjnych w charakterze członków lub rzeczoznawców, obowiązana jest delegować osoby wskazane lub innych pracowników o równorzędnych kwalifikacjach.

2. Jednostka delegująca obowiązana jest osobom delegowanym wypłacić zaliczkę na pokrycie kosztów związanych z delegacją. Zaliczka podlega zwrotowi po otrzymaniu przez osobę delegowaną zwrotu poniesionych kosztów zgodnie z przepisami § 18.

§ 18. 1. Koszty rzeczowe i osobowe związane z działalnością komisji zakładowej ponoszą:

- 1) w przypadku powołania komisji przez CZGM — CZGM;
- 2) w pozostałych przypadkach — posiadacz kwalifikowanych urządzeń.

2. Koszty związane z działalnością komisji nadrzędnej ponosi jednostka nadrzędna.

3. Koszty związane z działalnością komisji resortowej pokrywane są z budżetu ministerstwa, w którego skład wchodzi departament.

4. Wypłata wynagrodzeń, o których mowa w §§ 14 i 15, następuje na podstawie rachunków potwierdzonych przez przewodniczącego komisji.

§ 19. 1. Nadzór nad działalnością komisji nadrzędnej sprawuje dyrektor jednostki nadrzędnej, któremu przewodniczący składa co kwartał sprawozdanie z działalności komisji oraz wnioski.

2. Nadzór nad działalnością komisji resortowej sprawuje minister danego resortu, któremu przewodniczący składa co kwartał sprawozdanie z działalności komisji oraz wnioski.

Załącznik nr 4.

WYKAZ URZĄDZEŃ, KTÓRYCH ZAKWALIFIKOWANIE DO KATEGORII C PRZY WSKAŹNIKU BRAKÓW, NIE PRZEKRACZAJĄCYM 70% WYMAGA ZATWIERDZENIA

I. Maszyny i urządzenia odlewnicze.

1. Piece do topienia metali, z wyjątkiem pieców elektrycznych.
2. Łamacze gąsek.
3. Maszyny do przerobu mas formierskich i rdzeniarskich.
4. Maszyny formierskie i rdzeniarskie.
5. Maszyny do wybijania odlewów i rdzeni.
6. Maszyny do czyszczenia odlewów.

II. Maszyny do przemysłowego przerobu minerałów.

A. Maszyny do kruszenia i rozdrabniania.

1. Kruszątki szczękowe dwudźwigniowe.
2. Kruszątki szczękowe jednodźwigniowe.
3. Kruszątki wirnikowe.
4. Kruszątki palczaste.
5. Kruszątki stożkowe.
6. Kruszątki walcowe.
7. Granulatory stożkowe.
8. Desintegratory.
9. Strugarki do gliny.
10. Zespoły urządzeń przemiałowych i kruszących.

B. Maszyny do obróbki kamienia.

1. Traki do kamienia.
2. Piły linowe.
3. Piły tarczowe.
4. Frezarki do kamienia.
5. Szlifierko-polerki do kamienia.
6. Kantownice do kamienia.

C. Maszyny do gniecienia i ścierania.

1. Gniotowniki kołowe.
2. Gniotowniki walcowe jednostopniowe.
3. Gniotowniki walcowe dwustopniowe.

D. Maszyny do mielenia.

1. Młyny tarczowe.
2. Młyny kulowe suche.
3. Młyny kulowe mokre.

4. Młyny rurowe.
5. Młyny bębnowe.
6. Młyny młotkowo-rusztowe.
7. Młyny wibracyjne.
8. Młyny Loescha.
9. Młyny różne.
10. Zespoły urządzeń mielących.

E. Urządzenia do sortowania.

1. Płuczki.
2. Sortowniki bębnowe.
3. Przesiewniki wibracyjne.
4. Separatory wiatrowe.
5. Prasy filtracyjne.
6. Separatory magnetyczne.
7. Aparaty flotacyjne.

F. Urządzenia przerabiające i formujące.

1. Mieszadła.
2. Prasy ceglarskie ślimakowe.
3. Prasy ślimakowe odpowietrzające.
4. Prasy z napędem mechanicznym.
5. Prasy hydrauliczne.
6. Prasy specjalne.
7. Toczki mechaniczne.
8. Automaty do wyrobów ceramicznych, szklarskich itp.

G. Urządzenia specjalne.

1. Zasilacze i podawacze.
2. Ucinacze.
3. Urządzenia transportowe automatyki kellerowskiej.
4. Suszarnie obrotowe i stałe.
5. Piece obrotowe dla przemysłu cementowego, materiałów ogniotrwałych oraz dla przemysłu chemicznego.
6. Agregaty do mielenia tlenku cynku, wyzarzonego proszku żelaza, barwników itp.
7. Urządzenia do produkcji wyrobów mineralnych (np. rur wirowanych azbestowo-cementowych).
8. Agregaty do regeneracji piasku.

III. Pompy przemysłowe.

- *1. Pompy wirowe do wody czystej.
- *2. Pompy wirowe do cieczy zanieczyszczonych.
- *3. Pompy wirowe do cieczy żrących (z różnych tworzyw).
- *4. Pompy wirowe do cieczy pędnych.
- *5. Pompy wirowe do cieczy gęstych.
- *6. Pompy tłokowe bezpośredniego działania (Worthingtona).
- *7. Pompy rotacyjne kotwicowe (do olejów i mydła).
- *8. Pompy próżniowe z pierścieniem wodnym.
9. Pompy próżniowe tłokowe.
10. Pompy próżniowe rotacyjne — olejowe.

IV. Silniki spalinowe przemysłowe.

- *1. Silniki Diesla stałe do 50 KM.
2. Silniki Diesla stałe powyżej 50 KM.
- *3. Silniki Diesla przenośne i przewoźne.
4. Silniki gazowe.
- *5. Silniki benzynowe.

V. Sprężarki przemysłowe.

- *1. Sprężarki powietrzne tłokowe stałe do 30 m³/min.
2. Sprężarki powietrzne tłokowe stałe powyżej 30 m³/min.
3. Sprężarki powietrzne rotacyjne stałe.
- *4. Sprężarki powietrzne przewoźne.
- *5. Sprężarki do gazów do 30 m³/min.
6. Sprężarki do gazów powyżej 30 m³/min.
7. Turbosprężarki do gazów.
- *8. Sprężarki do opon, malowania natryskowego itp.

VI. Urządzenia chłodnicze.

1. Sprężarki amoniakalne przemysłowe o skutku chłodzenia od 9000 kcal/h do 1000000 kcal/h w warunkach normalnych.

2. Sprężarki przemysłowe na inne czynniki chłodnicze o różnych skutkach chłodzenia.
- *3. Agregaty chłodnicze półprzemysłowe na różne czynniki chłodzące o skutku chłodzenia od 500 kcal/h do 900 kcal/h przy temperaturze odparowania —15° C.
- *4. Aparatura chłodząca.
- *5. Szafy chłodnicze na temperatury zerowe o pojemności 300 do 3000 l.
- *6. Lasy chłodnicze na temperatury zerowe.
- *7. Gabloty chłodnicze (lasy oszklone) na temperatury zerowe.
- *8. Konserwatory do artykułów spożywczych na temperatury —20° C (załadunek z góry).
- *9. Zamrażarki szafkowe różnych systemów do artykułów spożywczych na temperatury —30° C.
- *10. Zamrażarki do obróbki cieplnej metali i innych tworzyw na różne temperatury.
- *11. Maszyny do wyrobu lodów jadalnych.
- *12. Konserwatory do lodów jadalnych.
- *13. Bufety chłodnicze specjalne.
- *14. Komory chłodnicze rozbielalne o pojemności 3—10 m³ z agregatami.
- *15. Generatory lodu o wydajności do 100 kg/dobę.
- *16. Agregaty chłodnicze do szaf chłodniczych na różne czynniki i skutek chłodzenia do 500 kcal/h.

U w a g i :

- 1) Wymienione w wykazie zbędne urządzenia kategorii A i B nie znajdujące zastosowania w zakładach podporządkowanych ministerstwu należy zgłosić do dyspozycji Centralnego Zarządu Gospodarki Maszynami.
- 2) Kwalifikacje do kategorii C urządzeń nie oznaczonych w wykazie gwiazdką, których wskaźnik braków nie przekracza 70%, wymagają zatwierdzenia przez Główną Komisję Kwalifikacyjną przy Centralnym Zarządzie Gospodarki Maszynami.
- 3) Kwalifikacje do kategorii C urządzeń oznaczonych w wykazie gwiazdką, których wskaźnik braków nie przekracza 70%, zatwierdza departament.

Załącznik nr 5.**WYKAZ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH ZBYTU ORAZ PLANOWANIA ROZDZIAŁU NIEKTÓRYCH URZĄDZEŃ PRZEMYSŁOWYCH**

1. Ministerstwo Przemysłu Maszynowego, Centralny Zarząd Zbytu (CZZPM), -Biuro Zbytu Maszyn Elektrycznych — maszyny elektryczne wirujące, transformatory, prostowniki dużych mocy, dławiki, kondensatory statyczne oraz wózki akumulatorowe.

2. CZZPM, Biuro Zbytu Aparatów Elektrycznych — aparaty elektryczne rozdzielcze i zabezpieczające.

3. CZZPM, Biuro Zbytu Sprzętu Teletechnicznego — sprzęt teletechniczny.

4. CZZPM, Biuro Sprzedaży Armatury Przemysłowej — armatura przemysłowa.

5. CZZPM, Biuro Obrotu Przyrządami Pomiarowo-Kontrolnymi — aparaty oraz przyrządy laboratoryjne i pomiarowe (nie dotyczy narzędzi pomiarowych).

6. Ministerstwo Przemysłu Maszynowego, Centralny Zarząd Budowy Maszyn Ciężkich — suwnice, przesuwnice, obrotnice oraz żurawie.

7. Ministerstwo Przemysłu Maszynowego, Centralny Zarząd Ogólnego Budownictwa Maszynowego — kompletne przekładnie zębate i cierne (nie dotyczy luźnych kół zębatach i tarcz ciernych).

8. Ministerstwo Przemysłu Chemicznego, Biuro Zbytu Gazów Technicznych, Materiałów i Sprzętu Spawalniczego — sprzęt spawalniczy.

9. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, Departament Bilansów Maszyn — kotły parowe oraz urządzenia młyńskie.

10. Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego, Centralny Zarząd Montażu Urządzeń Elektrycznych, Zjednoczenie Urządzeń Dźwigowych — dźwigi osobowe i towarowe.

11. Ministerstwo Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Departament Mechaniczno-Energetyczny — maszyny i urządzenia specjalnie dla przemysłu rolno-spożywczego.

12. Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, Centralny Zarząd Zaopatrzenia Handlu Wewnętrznego — urządzenia i maszyny przemysłu gastronomicznego oraz wagi przemysłowe i handlowe.

13. Ministerstwo Handlu Wewnętrznego — Związek Spółdzielni Spożywców — maszyny i urządzenia przemysłu piekarniczego.

Załącznik nr 6.

PROTOKÓŁ ROZBIÓRKI URZĄDZENIA

Zakład
 dokonał rozbiórki
 (rodzaj urządzenia, marka, typ)
 na zlecenie
 (nazwa jednostki zlecającej)
 na podstawie komisyjnego zakwalifikowania (certyfikat nr z dnia 195...r.)
 zatwierdzonego przez z dnia 195...r.
 (nazwa jednostki zatwierdzającej)

Lp.	Nazwa części lub zespołu części	Materiał	Części użyteczne				Materiał użyteczny		Ziemia	Przeznaczono dla
			zużycie %	liczba sztuk	ciężar sztuki	wymaga naprawy tak/nie	liczba sztuk	ciężar ogólny kg	ciężar kg	

..... dnia 195...r.
 (miejsce i data sporządzenia protokołu)

Osoby sporządzające protokół:

- 1)
 (imię i nazwisko) (podpis)
- 2)
 (imię i nazwisko) (podpis)